

Cartografierea Asociațiilor de Diasporă și elaborarea unui Plan de consolidare a capacităților femeilor lidere din diasporă

European Union

United Nations Entity for Gender Equality
and the Empowerment of Women

Perspectiva de cercetare

Procesul de migrație al femeilor, precum și activitatea asociațiilor de diasporă are unele particularități specifice în dependență de țara de destinație și tipul de migrație.

Cercetarea on-line:

- **Federația Rusă** (alte țări din CSI, cu cel mai mare număr al femeilor migrante la muncă),
- **Italia, Portugalia, Grecia** (și alte țări ale Uniunii Europene, cu un număr mare de femei migrante la muncă),
- **Turcia, Izrael** (țările din Orientul Apropiat, cu un număr mare de femei migrante la muncă);
- **Canada și SUA** (țările din America de Nord, cu un număr mare de femei migrante pentru reședință permanentă).

Cercetarea în teren a cuprins destinațiile:

- **Federația Rusă**, Moscova,
- **Italia**, Roma, Mestre/Veneția,
- **Portugalia**, Lisabona,
- **Grecia**, Atena,
- **Turcia**, Istanbul .

Etapele de cercetare

- 1. Identificarea asociațiilor de diasporă care desfășoară activități pentru femei.***
- 2. Colectarea datelor despre activitatea asociațiilor:***
 - on-line,***
 - în cadrul consultărilor,***
 - IIA cu reprezentanții misiunilor diplomatice.***
- 3. Elaborarea Planului de consolidare a capacităților femeilor lidere din diasporă.***

Metodologia de cercetare

Metodele de cercetare:

- 1. Ancheta sociologică** pe bază de chestionar pentru liderii asociațiilor de diasporă - **39**.
- 2. IIA** cu reprezentanții misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova - **7**.
- 3. Consultări publice** cu femeile migrante și liderii de asociații în țările de destinație – **122**.

Portugalia

- Numărul asociațiilor de diaspora este în creștere, de la de la 4 în 2010 la 10 în 2015. Activitatea asociațiilor este îndreptată spre păstrarea identității, învățarea limbii române. Mai nou – asociația profesională a medicilor.
- Comunitatea moldovenilor din Portugalia are o imagine buna. Moldovenii sunt înalt apreciați datorită nivelului de studii, abilităților profesionale, cunoașterii limbii portugheze.
- Numărul migrantilor moldoveni este în descreștere datorită condițiilor social-economice.
- Marea parte a moldovenilor dețin cetățenie portugheză.
- Asociațiile de diaspora, inclusiv migrații moldoveni nu au posibilitate să contribuie la dezvoltarea țării de origine.

Turcia

- Numărul migranților originari din Republica Moldova care lucrează cu contract de muncă în regiunea Istanbul este de 2500 persoane. Numărul total însă al moldovenilor aflați la muncă în această regiune este însă mult mai mare – 10000-25000, peste 99 la sută fiind femei.
- Legislația turcă nu permite deținerea dublei cetățenii.
- Imaginea femeilor-migrante din Republica Moldova este afectată negativ de fenomenele traficului de persoane și prostituției care au fost destul de răspândite la sfârșitul anilor 90 a secolului trecut-începutul secolului XXI. Dacă problema traficului de persoane s-a ameliorat, problema prostituției a rămas valabilă.
- Problemele specifice cu care se adresează femeile-migrante din Republica Moldova la misiunile diplomatice țin în mare parte de perfectarea diferitor documente. Însă, există și femei care se adresează cu probleme de violență fizică din partea soțului, violență sexuală din partea angajatorilor, probleme de deces – *„multe fete tinere mor aici. Nu mor de moarte violentă, dar din cauza diferitor boli”*.
- Este mare numărul migranților originari din Republica Moldova care stau la închisoare în Turcia pentru că au comis diferite infracțiuni.

Italia

- Oficial - 143 mii de migranți din Republica Moldova, dintre care aproximativ 2/3 sunt femei. Numărul real al moldovenilor în Italia - aproximativ 250 de mii.
- este în creștere numărul oficial al copiilor cetățenilor moldoveni – 25 mii,
- numărul copiilor născuți în Italia de către femeile din Republica Moldova – aproximativ 800 pe an,
- în jur de 700 cetățeni ai Republicii Moldova care au migrant în Italia primesc anual cetățenia italiană.
- S-a constatat o integrare medie a migranților în societatea italiană, dar uneori le este dor de casă – *„când suntem în Italia vrem acasă, când suntem acasă, dorim să revenim mai repede în Italia!”* Prezența copiilor în Italia ajută părinții în integrarea acestora în societatea italiană, însă copiii care au fost aduși în Italia la 15-18 ani au dificultăți de integrare în societatea italiană.
- Numărul asociațiilor de diasporă a moldovenilor în Italia – 70. Numărul asociațiilor practic s-a dublat (40 în anul 2012), însă unele asociații sunt inactive. Activitățile culturale predomină în spectrul de activități ale asociațiilor, cele sociale fiind mult mai puține.

Federația Rusă

- Numărul migrantilor moldoveni oscilează de la 350 la 560 mii.
 - *„numărul de rute avia care circulă din Chișinău spre Moscova este de 48 pe săptămână. Plus la acesta transportul auto, feroviar”.*
 - în ultimii 2 ani s-a constatat tendința de reducere a numărului migrantilor sezonieri.
- S-a semnalat prezența unui număr mare de migranți moldoveni care își ispășesc pedeapsa pentru diferite infracțiuni în instituțiile penitenciare din Federația Rusă și care ulterior sunt deportați în Republica Moldova.
 - *„Săptămânal eu semnez zeci de bilete de călătorie pentru persoanele care au fost în detenție și acum sunt întoarse în Moldova. Este o tendință care pe mine personal mă alarmează. Vârsta acestora este de 20-30 de ani preponderent, bărbați mai mulți, dar sunt și femei”.*
- În Federația Rusă sunt în jur de 22 de organizații de diasporă a moldovenilor, însă marea majoritate nu sunt înregistrate oficial.

Grecia

- Conform datelor oficiale ale autorităților elene - 8700 de migranți din Republica Moldova, dintre care aproximativ 65 la sută sunt femei. Numărul real al moldovenilor în Grecia, estimat de reprezentanții misiunii diplomatice, este însă mult mai mare – aproximativ de 20 mii, coraportul fiind de 80 la sută femei (perioada de până la criza din iunie 2015).
- Marea majoritate a migranților moldoveni au venit în Grecia până în anul 1998. Actualmente fluxul de migranți moldoveni spre Grecia este foarte mic (sub 1%).
- Este mare numărul familiilor mixte. Copiii migranților nu întotdeauna cunosc limba română – cei de 14-18 ani în jur de 20-30 la sută nu cunosc limba română, cei mai mici în jur de 50 la sută nu cunosc.
- Numărul asociațiilor de diasporă a moldovenilor în Grecia - 4, dintre care 3 se află în orașul Atena.

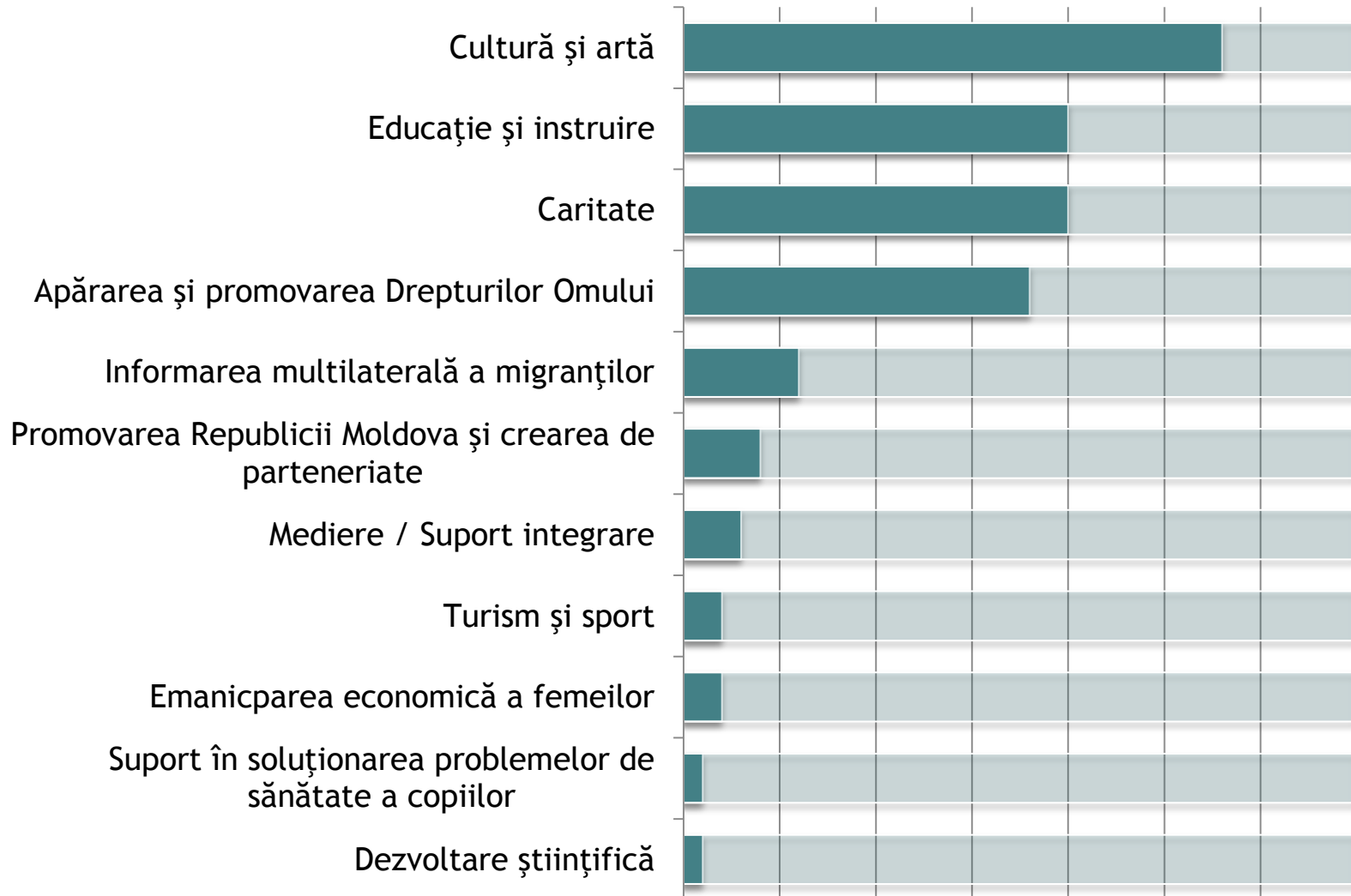
Profilul liderilor care au participat la cercetare

	Caracteristici sociodemografice	Numărul de persoane
Vârsta	20-29 ani	6
	30-39 ani	16
	40-49 ani	11
	Peste 50 ani	6
Nivelul de studii	Medii speciale și vocațional-tehnice	4
	Superioare (incomplete și complete)	32
	Doctorat	3
Scopul migrării peste hotare	Studii	11
	Muncă	20
	Căsătorie	4
	Reîntregirea familiei	4
Poziția deținută în asociație/comunitate/grup de inițiativă	Președinte/director	20
	Membru a conducerii	14
	Persoană cu inițiativă / Lider de grup	5
Deținerea cetățeniei țării gazdă	Da	18
	Nu	21

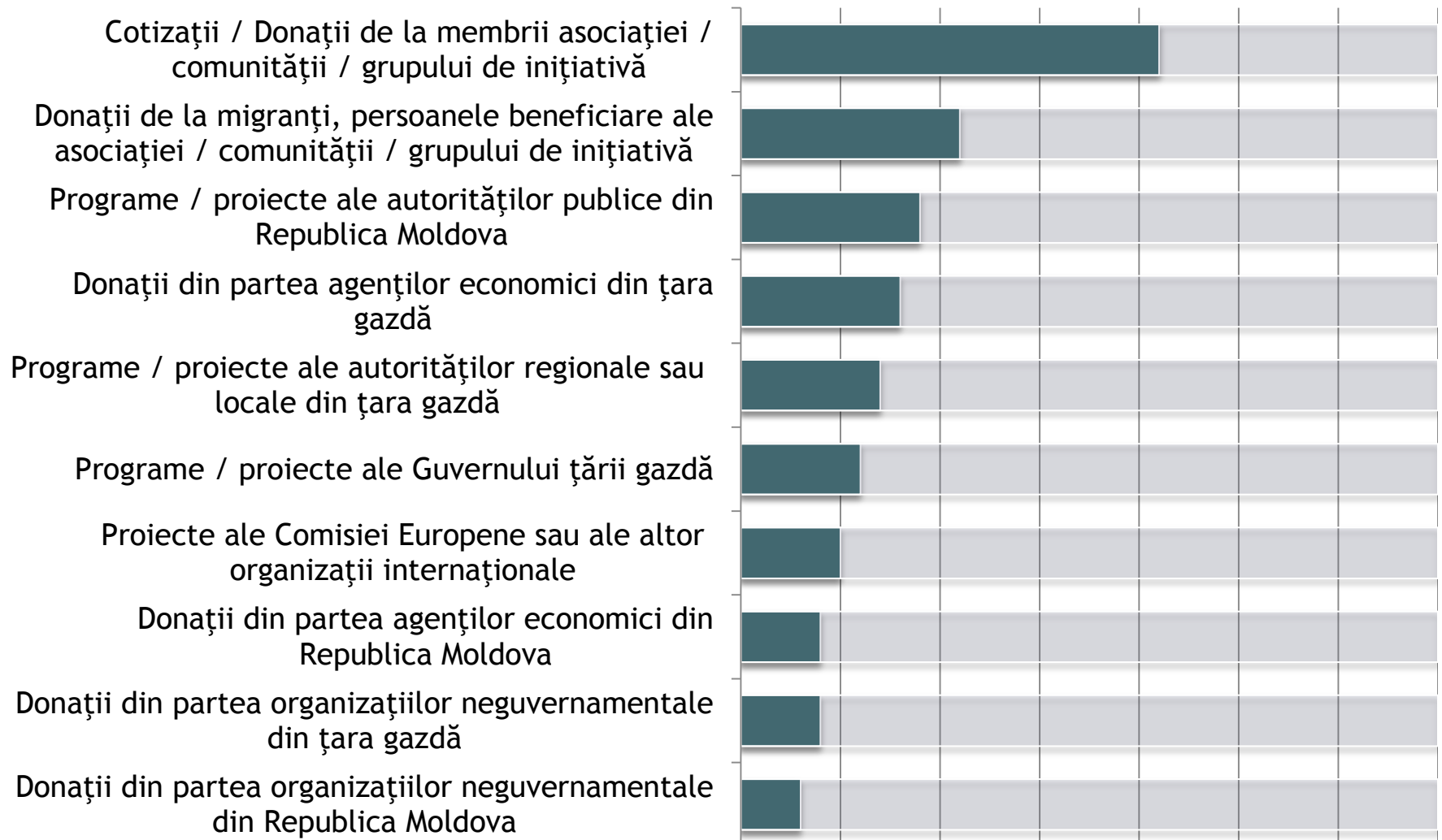
Profilul asociațiilor

	Caracteristici	Numărul asociațiilor/comunităților/grupurilor de inițiativă
Statutul entității	Asociație înregistrată	34
	Grup de inițiativă	1
	Persoană cu inițiativă	4
Fondarea asociației	Anii 1998-2000	3
	Anii 2004-2009	12
	Anii 2010-2014	16
	Anul 2015	3

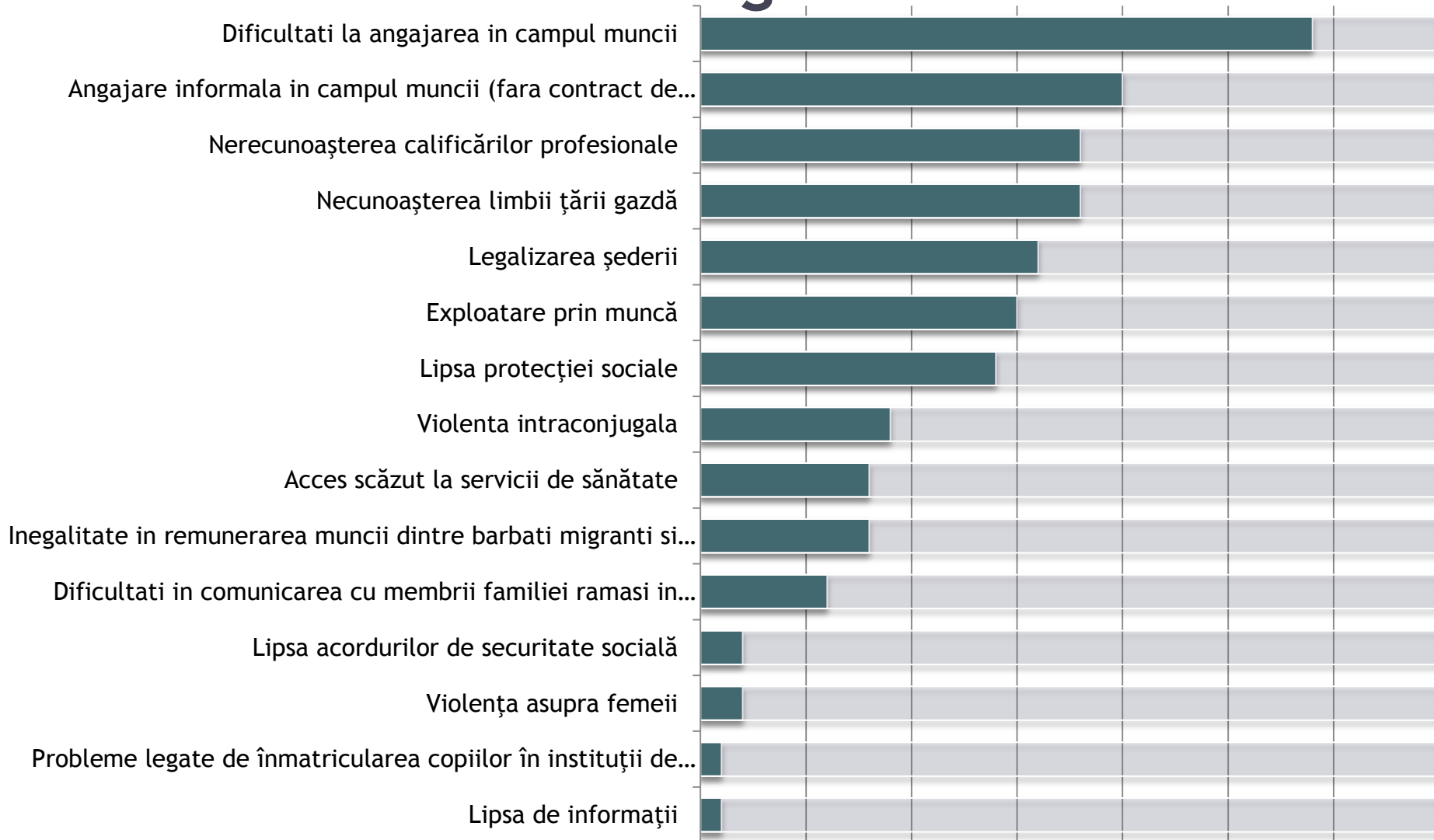
Domeniile de activitate ale asociațiilor

Sursele de finanțare pentru activitățile asociației

Principalele probleme cu care se confruntă femeile migrante

Probleme care afectează funcționarea asociațiilor de diasporă

- lipsa suportului financiar, posibilitățile reduse de aplicare la proiecte;
- indiferența / lipsa de interes a migranților față de activitățile desfășurate de asociații pentru ei;
- identificarea persoanelor care să poată dedica timp pentru dezvoltarea asociației;
- lipsa spațiilor pentru petrecerea activităților;
- lipsa instruirilor pentru o mai bună organizare și funcționare a asociațiilor);
- lipsa timpului liber, atât la liderii asociațiilor, cât și la migranți;
- lipsa comunicării directe cu instituțiile statului –
„e necesară o comunicare și o relație tangibilă continuă, permanentă” (membru, grup de inițiativă, Spania).

Planul de dezvoltare a capacităților asociațiilor de diasporă (i)

I. Creșterea organizațională (domeniu)

Obiective:

1. Consolidarea capacităților organizaționale.
2. Creșterea gradului de cunoaștere a organizațiilor de diasporă de către migranți și a legăturii dintre acestea și comunitățile de migranți.
3. Promovarea imaginii organizației.

Planul de dezvoltare a capacităților asociațiilor de diasporă (ii)

II. Dezvoltarea parteneriatelor și a rețelelor sociale (domeniu)

Obiective

1. Dezvoltarea parteneriatelor cu autoritățile publice din țările de origine și cele de destinație.
2. Consolidarea relațiilor cu Ambasadele, Consulatele.
3. Dezvoltarea relațiilor cu asociații de diaspora la nivel internațional.
4. Dezvoltarea relațiilor cu comunitățile de origine a migranților.

Modalități de organizare a instruirilor

Recomandăm ca instruirile să fie organizate în 3 modalități:

- **în Republica Moldova.** Acest fapt va permite participarea liderilor din diferite țări, comunicarea și un schimb de bune practici între aceștia. Instruirile în Republica Moldova ar putea fi organizată sub forma de:
 - (i) *Traning of trainers (ToT)*,
 - (ii) **1-2 instruirii a liderilor de asociații de diasporă** în cadrul Congresului de Diasporă, Zilelor de Diasporă sau a altor evenimente cu participarea liderilor de asociații de diasporă în Republica Moldova.
- **în webinar.** Această modalitate este una reușită atunci când participanții se cunosc și se află la distanțe mari. În acest scop pot fi elaborate Manuale cu materiale pentru liderii de asociații.
- **în țările de destinație.** Va permite o mai mare participare a liderilor din aceste țări și axarea pe particularitățile existente în țara respectivă (în scrierea proiectelor, dar și în consolidarea relațiilor cu reprezentanții misiunilor diplomatice).